ఒక వెన్నెల రాత్రి

విశాలంగావున్న ఆ గదిలో, డైనింగ్‌టేబిల్ ముందున్న కుర్చీలో కూర్చునివున్న అయిదుగురిలో ఒకతను కొద్దిగా కదిలాడు. తమమధ్య పేరుకుపోతున్న నిశ్శబ్దాన్ని భరించలేకపోతున్నాడు అతను. చేతిగడియారంవంక చూసుకుని, మిగతా నలుగురినీ వుద్దేశించి అన్నాడు.

"మనం వద్దనుకున్నా రోజూ తరచుగా కలుసుకుంటూనే వుంటాం. డైనింగ్ టేబిల్‌ముందు అరగంటసేపైనా మనం కలసి కూర్చోవాలి. మనం అయిదుగురం ఈ గెస్టుహౌస్‌కి వచ్చి అప్పుడే రెండు రోజులు దాటిపోయాయి. ఒకరిని గురించి మరొకరు తెలుసుకుని, ఏదయినా మాట్లాడుకుని, పరిచయం చేసుకోవడం మంచిదని నా సూచన."

అద్దాల కిటికీలోంచి, బయట కురుస్తున్న వెండితీగలలాంటి వెన్నెలని తదేకంగా చూస్తున్న మరొకతను జవాబు చెప్పాడు.

"నిజమే. మనం భారతీయులం. ఆంగ్లేయులంకాము. వాళ్ళయితే, మరొకరు పరిచయం చేస్తేకాని, తమంతట తాముగా కొత్తవాళ్ళతో మాట్లాడరు. అలా ఎన్ని సంవత్సరాలయినా ఒకరితో మరొకరు మాట్లాడకుండా మౌనంగా కాలం గడిపేయగలరట."

ఆ డైనింగ్ టేబుల్ ముందు కూర్చున్న మిగతా ముగ్గురుకూడా, తమకి ఆ సూచన సమ్మతమే నన్నట్లుగా తలలూపారు.

"భోజనం చేస్తూ మాట్లాడుకుందాం" అన్నాడు మొదటి వ్యక్తి.

అయిదు నిముషాలలో ఆ గెస్టుహౌస్ కేర్ టేకర్ అయిదుగురికీ భోజనం అమర్చాడు టేబిల్‌మీద. అతను వెళ్ళిపోయాక మళ్ళీ మొదటి వ్యక్తే చెప్పాడు.

"నేను నలుగురిలో వున్నప్పుడు మాట్లాడకుండా వుండలేను. అందుకే అంతా వసపిట్ట అంటారు నన్ను. కాబట్టి నన్ను ఎక్కువసేపు మాట్లాడనివ్వండి."

మిగతా నలుగురూ అతనివంక చిరునవ్వుతో చూశారు, అలాగే నన్నట్లుగా. ఆ మొదటి వ్యక్తి చెప్పసాగాడు.

"నా పేరు పట్నాయక్ ఒరిస్సా రాష్ట్రం నాది. సునబేడానుంచి వచ్చాను బొంబాయికి ఓ పనిమీద. మనం వుండే ఈ "లోనావల" వేలీ దగ్గరే కనుక వచ్చాను. చాలామంది స్నేహితులు ఇది తప్పక చూడదగ్గ టూరిస్టుస్పాట్ అనిచెప్పి పంపారు నన్ను ఇక్కడికి. నిజంగా అద్భుతమైన ప్రదేశం ఇది..."

మరో అయిదునిముషాలదాకా, పట్నాయక్ తన గురించి, తన కుటుంబం గురించి, కుటుంబ సభ్యుల గురించి, బొంబాయి గురించి, తను మొట్టమొదటగా వందరూపాయల కాగితం చూసినప్పుడు ఏ విధంగా ఫీల్ అయిందీ కారరకాయలగురించి, గాజుల గురించి, ఇలా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఒక విషయంనుంచి మరో సంగతిలోకి సంభాషణని మారుస్తూ మాట్లాడుతూనే వున్నాడు.

మిగతా నలుగురూ బ్రెడ్‌టోస్టు తింటూ, ఏభై ఏళ్ళ పట్నాయక్ చెప్పేది వింటున్నారు ఆసక్తిగా. పట్నాయక్ మంచి సంభాషణాచతురుడు. హాస్యంగా మాట్లాడి ఎదుటివాళ్ళని ఆకట్టుకోగల నేర్పు అతనిది.

రెండు మూడుసార్లు మధ్యలో మాట్లాడదామని ఒకరిద్దరు ప్రయత్నించి, తమని నోరు మెదపనివ్వడని గ్రహించి వూరుకున్నారు.

పట్నాయక్ నేషనల్ హైవేస్‌లలోకి వెళ్ళాడు, కొండల గురించి చెప్పటం ఆపి.

"నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం నేను కారులో వెళుతుంటే ఓ గమత్తు జరిగింది. ఏ కారు?.... ఇంపాలా అనుకుంటాను. హైవేమీద జరిగింది ఇప్పుడు నేను చెప్పబోయే సంగతి" అని ఆగి, కొద్దిగా మంచినీళ్ళు త్రాగి చెప్పాడు.

"బహుశ మీకు ఆసక్తిగానే వుంటుంది. అక్కరలేదంటే చెప్పండి. సబ్జెక్ట్ మార్చేస్తాను" జేబులోంచి రుమాలుతీసి, చెమట పట్టకపోయినా మొహం ఓసారి అలవాటుగా తుడుచుకుని చెప్పుకుపోయాడు మళ్ళీ.

"నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం ఓ రాత్రి నా స్నేహితుడి ఇంపాలాలో వెళుతున్నాను హైవేమీద. కారు మెత్తగా సాగిపోతూంటే, ఎదురుగా రోడ్డుమీద ఎవరో అడ్డంగా పడివుండటం చూసి, ఆపాను కారుని. తీరా దిగిచూస్తే ఓ యువకుడు మూలుగుతూ రోడ్డుకి అడ్డంగా పడివున్నాడు."

ఆగి, ఓసారి చుట్టూకూర్చున్న నలుగురి కళ్ళలోకి చూసాడు. తను చెప్పేది వాళ్ళకి ఉత్సాహంగా వుందా లేదా అని తెలుసుకోడానికీ పట్నాయక్ ఏం తెలుసుకోలేకపోయాడు. మళ్ళీ చెప్పుకుపోయాడు.

కారుకింద పడ్డాడా అని అడిగాను. కాదుట రోడ్డుకి పక్కనేవున్న అడవిలోంచి మూడుమైళ్ళు పాక్కుంటూ వచ్చాడట. వంటిమీద బట్టలన్నీ మాసి, చిరిగి, పేలికలై వున్నాయి. కుడి తొడకి కొద్దిగా కిందగా గాయం అయింది. తన నెవరో చంపబోతే తప్పించుకుని వచ్చాననీ, దగ్గరలో ఎక్కడైనా వున్న డాక్టర్ దగ్గరకి తీసుకువెళ్ళమని ప్రాధేయపడ్డాడు. నా భార్య జాలిపడింది ఆ యువకుడిని చూసి—సహాయం చేద్దామంది."

మిగతా నలుగురూ తింటూ వినడం గమనించి, వెంటనే చెప్పడం ఆపి, పట్నాయక్ తను తినసాగాడు. వెనక పడటం ఇష్టంలేక.

"తర్వాత!" అడిగాడు మిగతా నలుగురిలో ఒకరు కొద్దిగా ఆతృతగా.

తల అడ్డంగా వూపాడు పట్నాయక్ ఇంకేం చెప్పడానికి లేదన్న ట్లుగా.

అలా వదిలేసి వెళ్ళిపోయారా?"అడిగాడతను.

"అపును డాక్టర్ దగ్గరకి ఆ దుర్భాగ్యుణ్ణి తీసుకెళ్ళాలంటే నేను ముప్పై మైళ్ళు వెనక్కి వెళ్ళాల్సి వస్తుంది. ఇంకెవరైనా సహాయం చేస్తా రని, వాణ్ణి రోడ్డుకి అడ్డంగా తొలగించి వెళ్ళిపోయాను"

ఇందాక ప్రశ్నించినతను అడిగాడు మళ్ళీ.

"నాలుగేళ్ళక్రితం ఈ సంఘటన ఎక్కడ జరిగింది?"

"బొంబే పూనా హైరోడ్డుమీద."

"జోగిందర్ కదూ ఆ గాయపడ్డ వ్యక్తి పేరు?"

"మీరుఅయిదు నిముషాలు నన్ను మాట్లాడనిస్తే, ఆ తర్వాత జరి గింది నేను చెప్తాను. బహుశ మీరుచూసిన యువకుడు ఇతనై వుండచ్చు"

"చెప్పండి"అన్నాడు పట్నాయక్ నవ్వి మళ్ళీ అన్నాడు ఆలోచ నగా, "ముందు మీ గురించి చెప్పి, తర్వాత మీరు చెప్పదలచుకున్నది చెప్పండి"

కంఠం సర్దుకుని చెప్పాడతను.

"నాపేరు టీ ఏ వాలా. మహారాష్ట్రియన్ని. బొంబేలో గొరేగావ్లో డాక్టర్ ప్రాక్టీసు చేస్తున్నాను. సరిగ్గా నాలుగేళ్ళక్రితం, ఓ రాత్రి, ఇలాగే వెన్నెల కురుస్తున్న పున్నమిరాత్రి ఎవరోవచ్చి కాలింగ్‌బెల్ నొక్కారు. వెన్నెలలో సముద్రం ఒడ్డున వుండటం నా భార్యకి ఇష్టం కాబట్టి జుహూకి వెళదామనుకుంటూంటే ఆ డోర్ బెల్ మోగింది. తలుపుతీసాను, స్పృహ లేని ఓ గాయపడ్డ వ్యక్తిని నా అనుమతి తీసుకోకుండానే మరో ఇద్దరితో

బహుశః క్లీనర్స్ అనుకుంటాను—కలిసి ఓ లారీ డ్రయివర్ సోఫామీద పడుకోబెట్టాడు. పునానుంచి బొంబే వస్తున్నాననీ, ఆ పడ్డ వ్యక్తి రోడ్డు పక్కగా స్పృహ లేకుండా పడివుండటం చూసి తెచ్చాననీ చెప్పాడా లారీ డ్రయివర్.

ఆ గాయపడ్డ వ్యక్తే నేను చెప్పిన జోగిందర్. వెంటనే క్లినిక్కి తీసుకెళ్ళిపరీక్షించాను జోగిందర్‌ని. కుడికాలులో సరిగ్గా తొడకింద పిస్తోలు గుండు గుచ్చుకుని వుంది కాలు సెప్టిక్ అయిపోయింది. ఆ గుండు దిగి చాలా రోజులవటంవల్ల. వెంటనే కాలు తీయకపోతే బ్రతకడినీ, రాత్రికి రాత్రే ఆపరేట్ చేసి కుడికాలు తీసేసాను. నాకు సహాయంగా ఇద్దరు వచ్చారు ఫోన్ చేస్తే."

టీ ఏ వాలా ఓసారి అందరివంకా చూసాడు. నాలుగయిదు క్షణాలు డైనింగ్ టేబిల్ మీద వెలుగుతున్న పెద్ద పెద్ద కొవ్వొత్తులు అన్నిటినీచూసి మళ్ళీ చెప్పసాగాడు, గొంతు కొద్దిగా తగ్గించి.

"ఆ జోగిందర్ ఎవరో మర్నాడు తెలిసింది.

ఆ కొవ్వొత్తులవంకే చూస్తూ మౌనంగా వుండిపోయాడు. అకస్మాత్తుగా మళ్ళీ చెప్పసాగాడు ఏదో ఆలోచనలోంచి తేరుకున్న వాడిలాగా.

జోగిందర్ దొంగ, హంతకుడు. పోలీసుల కళ్ళుకప్పి తిరుగుతున్న స్మగ్లర్. అతన్ని పట్టిస్తే మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయిదువేలు బహుమానం నగదు రూపంలో ఇస్తుందన్న సంగతి మర్నాడు తెల్సింది నాకు. అయిదువేలు ఎవరు వదులుకుంటారు? సంగతి తెలియగానే పోలీస్ స్టేషన్‌కి ఫోన్ చేశాను...."

"మీరు ఫోన్ చేసింది నాకే."

అంతదాకా మౌనంగావున్న మిగతా ముగ్గురిలో ఒక ఆజాను బాహువు చప్పున గట్టిగా అన్నాడు. ఆ డైనింగ్ టేబిల్ చుట్టూవున్న మిగతా నలుగురూ ఆ ఆజానుబాహువు వంకచూసారు కొద్దిగాఆశ్చర్యంగా.

"అవును మిస్టర్ టీ ఏ వాలా ఆ మార్నాడు వుదయం నేనే మీ ఫోన్‌కాల్‌ని రిసీవ్ చేసుకున్నాను. డ్యూటీ అయి వెళ్ళబోతూంటే మీ కాల్ వచ్చింది తెల్లతెలవారుతూండగా....నా పేరు చెప్పలేదు కదూ? చంపాలాల్ షా గుజరాతీని నేను. ఫోన్‌కాల్ రాగానే మీ హాస్పిటల్‌కి వచ్చాను. ఇంకా స్పృహలోకి రాని జోగిందర్‌ని అప్పగిస్తే, అంబులెన్స్‌లో తీసుకెళ్ళాను పోలీస్ హాస్పిటల్‌కి జోగిందర్‌ని గురించి అప్పుడు మీకు చెప్పివుంటాను. మన మిగతా మిత్రులకోసం మళ్ళీ చెప్తాను. జోగిందర్ చండీఘర్‌నుంచి బొంబే వచ్చాడు. పంజాబీ. అతను స్మగ్లింగ్‌లో అందెవేసిన చెయ్యి.

"జోగిందర్‌ని సెంట్రల్ జెయిల్‌కి మార్చారు హాస్పిటల్‌నుండి. అతను చేసిన అనేక హత్యలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. రెండు నెలల తర్వాత ఉరిశిక్ష విధించారు."

ఆ అయిదుగురిలో ఒకతను – అప్పటిదాకా మాట్లాడని అతను – రెండు చేతులతో డైనింగ్ టేబిల్‌మీద మృదువుగా కొట్టాడు. అందరూ అతనివంక చూసాక చెప్పాడతను.

"జోగిందర్ నాకు తెలుసు"

మిగతా నలుగురూ అతనివంక చూసారు. ఏంచెప్తాడా అన్నట్లుగా.

"నాకూ జోగిందర్ మీ అందరికన్నా ముందర తెలుసు"

"ఎలా? మీ పేరు?" అడిగాడు పట్నాయక్, ఇంత మౌనంగా వుండలేక, గత పదినిమిషాలనుంచి అతని నోరు కట్టేసినట్టయింది.

గొంతు సర్దుకుని చెప్పాడతను.

"నా పేరు ముఖోపాధ్యాయ్. బెంగాలీని నేను. బొంబే కష్టమ్స్ శాఖకి చెందిన "ఏంటీ స్మగ్లింగ్" విభాగంలో ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా పనిచేస్తున్నాను ఆరేళ్ళబట్టి. నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం దుబాయ్‌నుంచి బంగారం రహస్యంగా రవాణా అవుతున్న వార్త అందింది మాకు. నిర్ణీతమైనచోట కాపున్నాము. మాకు అందిన సమాచారం సరయినదే. ఓ పెద్ద స్టీమ్‌లాంచ్‌లో

దొంగబంగారం తెచ్చారు. చాలామందిని అరెస్టుచేశాం అక్కడికక్కడే. కాని వాళ్ళలో ముఖ్యుడైన జోగీందర్ తప్పించుకున్నాడు.

"నేను పూనాలోని ఓ ఇంటిదగ్గర కాపున్నాను జోగీందర్ అక్కడికి తరచుగా వస్తూ వుంటాడని తెలిసి. నాలుగురోజులు తర్వాతవచ్చాడు. అరెస్టు చేయబోతే నా కంట్లో మిరియంపొడి చల్లి తప్పించుకున్నాడు. నా సర్వీస్ పిస్తాల్ నాలుగయిదుసార్లు పేల్చాను పారిపోతున్న జోగీందర్ వైపు. ఒక గుండు అదృష్టవశాత్తు జోగీందర్ కుడికాలి తొడలో గుచ్చుకుందని మన స్నేహితుడు చెప్పాడు."

"వారం పదిరోజులు జోగీందర్ కోసం గలించాము. సమీపంలో వున్న అడవిలోకి పారిపోయాడని తెలిసి, ఎన్నో వందలి చదరపు మైళ్ళ అడవిని గాలించి విఫలమయాము. చివరికి చిక్కాడు కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. జోగీందర్ తనదగ్గరవున్న పదిలక్షలు విలువచేసే ఫ్రెంచ్ మార్కింగ్స్‌గల బంగారం బిస్కట్లు ఎక్కడ దాచిందీ చెప్పనేలేదు."

భోజనం పూర్తయింది అయిదుగురిదీ. పెర్కులేటర్ లోంచి కాఫీ కప్పుల్లోకి వంచుకున్నారు అయిదుగురూ. పట్నాయక్ సిగార్ వెలిగించాడు కాఫీ తాగుతూనే. ఇంకా తనని తను పరిచయం చేసికోని ఆ ఆయిదో వ్యక్తిని ప్రశ్నించాడు పట్నాయక్.

"మీరు చాలా సేపటినుంచి మౌనంగానే వుండిపోయారే! మీగురించి కూడా చెప్పండి"

మందంగావున్న కొవ్వొత్తుల వెలుగులో ఆ అయిదో వ్యక్తినవ్విన నవ్వు ఎవరి దృష్టినీ ఆకర్షించలేదు. చాలా సేపు మౌనంగావుండిపోయాడు. అందరూ తనవంక కుతూహలంగా చూస్తూండటం చూసి చెప్పారు.

"మీ నలుగురూ స్నేహితులు. భోజనం బల్లదగ్గర విసుగుపుట్టకుండా వుండటానికి చక్కని విషయం ఆసక్తి కలిగేలా మాట్లాడారు. మీ నలుగురూ ఒకరికొకరు ముందరేతెలుసు. నేనుమాత్రం మీకు కొత్తవాడనే."

పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ బదులుగా అన్నాడు.

"మిగతా ముగ్గురు స్నేహితులేమో నాకయితే తెలియదుగాని. నాకు మాత్రం ఈ ముగ్గురూ స్నేహితులు కారు. నేను ఒంటరిగానే వచ్చాను."

మిగతా ముగ్గురుకూడా, ఎవరికి వారు విడివిడిగా వచ్చినట్లుగా చెప్పారు మిగతావాళ్ళు తమ స్నేహితులుకారనీ, అసలువాళ్ళు చెప్పేదాకా వాళ్ళెవరో తెలియదనీ, గుర్తుపట్టలేకపోయామనీ చెప్పారు టీ ఏ వాలా, వుపాధ్యాయ, పట్నాయక్.

"నేను నమ్మలేకపోతున్నాను. మీ నలుగురూ ఇక్కడ, ఇప్పుడు, ఇలా ఏకకాలంలో కలవడం ఎంత యాదృచ్ఛికమైనా నమ్మశక్యంగాలేదు నాకు."

"నాకూ ఆశ్చర్యంగా వుంది. కాని నేను అబద్ధం చెప్పలేదు" అన్నాడు వుపాధ్యాయ.మిగతాముగ్గురుకూడా అవునన్నట్లుగా తలలూపారు.

"అలా అయితే మీ నలుగురూ రచయితలై వుండాలి. ఒకరు మొదలుపెట్టినకథని మరొకరు అందుకుని చివరికి నలుగురూ కలిసిపూర్తి చేసారనుకుంటాను?" నవ్వాడతను.

"కాదు" నలుగురూ ముక్తకంఠంతో చెప్పారు.

అతను జేబులు తడిమి పైప్‌తీసి వెలిగించుకుని, పొగపీల్చి వదిలాడు. మృదువుగా చెప్పాడు.

"కావచ్చు. కాకపోవచ్చు. రచయితలు సాధారణంగా ఇలాంటి దుస్సంఘటనలు చీకటిరాత్రి, లేదా వర్షంవచ్చిన రాత్రి జరిగిందని వర్ణిస్తారు. కథలో. మీరువెన్నెలరాత్రిలో ఈ దుస్సంఘటన జరిగినట్లుచెప్పారు గమ్మత్తుగానే వుంది."

"మీరుకూడా ఏదయినా మాట్లాడండి" అన్నాడు టీ ఏ వాలా, అతను అకస్మాత్తుగా మౌనంగా ఏదో ఆలోచనలో పడటం గుర్తించి.

అతను నెమ్మదిగా చెప్పసాగాడు.మృదుమధురమైనకంఠస్వరంతో.

మీరు చెప్పిన కథని నేను పూర్తిచేస్తాను. నాకు తోచిన రీతిలో చెప్తాను మిగతా కథని...." అని కాసేపు ఆలోచించి చెప్పసాగాడు.

"ఉరిశిక్ష మర్నాడు వుదయం అమలు జరుపబడుతుందనగా, ఆ ముందురోజురాత్రి జోగిందర్ జైల్లోంచి తప్పించుకున్నాడు, కొంతమంది మిత్రుల సహాయంవల్ల ఒక సంవత్సరందాకా అతను అజ్ఞాతవాసంచేసాడు. పోలీసులకిగానీ, కస్టమ్స్ అధికారులకిగానీ చిక్కకుండా ఈ "లోనావాలా" వేలీలోనే ఓ ఇంట్లో ఆ తర్వాత జోగిందర్ పూనా ప్రాంతంలోవున్న అడవుల్లో, తను ఓ రహస్య ప్రదేశంలో దాచి వుంచిన బంగారాన్ని బయటికితీసి, దాన్ని అమ్మి నగదు సంపాదించాడు.

పూనాలో ఓ బేంక్‌లో ఎకౌంట్ తెరిచాడు మారుపేరుతో. ఆడబ్బు మీద వచ్చే వడ్డీతో సుఖంగా కాలం గడుపుతున్నాడు. ఆ తర్వాత ఇక పాడు పనులు చేయకుండా ప్రశాంతంగా గడుపుతున్నాడు తన శేష జీవితాన్ని."

మిగతా నలుగురూ మౌనంగా వుండిపోయారు. తమకి అతను చెప్పిన సంగతులు నచ్చనట్లుగా. మంచి కథని పాడుచేస్తే పాఠకుడు ఏ విధంగా నిరుత్సాహపడతాడో అలా నిరుత్సాహపడ్డారు మిగతా నలుగురు.

అతను గుప్పుగుప్పుని పొగపీలుస్తూ నలుగురినీ పరీక్షగా చూస్తూండిపోయాడు, ముఖంమీద చెరగని చిరునవ్వుతో.

"ఇంకో గమ్మత్తు. జోగిందర్‌కి వురితీయబడి చావడం ఇష్టంలేదు. అతని దగ్గిర ఎప్పుడూ మనిషిని అయిదు నిమిషాల్లో చంపగలిగే విషం ఒకటి వుంటుంది."

"పట్టుబడితే ఆత్మహత్య చేసుకోడానికా?" అడిగాడు పట్నాయక్.

"అవును. కాని పట్టుబడకుండా చంపడానికి కూడా అది వుపయోగించవచ్చు."

"అంటే?" ఉపాధ్యాయ అడిగాడు భృకుటి ముడివేసి.

అతను డైనింగ్ టేబిల్ ముందునుంచి లేచి నిలబడ్డాడు చిన్నగా ఆవలిస్తూ.

"మిగతా కథ రేపు. నాకు నిద్రవస్తోంది. గుడ్, వెరీ గుడ్. మీరు నలుగురూ మీ మీ కాఫీలని పూర్తిగా త్రాగారన్నమాట. హాయిగా నిద్రపొండి మిమ్మల్నిక ఎవరూ లేపలేరు ...బయట వెన్నెల ఎంత చల్లగా, మెత్తగా హాయిగా కురుస్తోంది ఆహ్వానిస్తున్నట్లుగా."

అతనివంక విచిత్రంగా చూసారు నలుగురూ.

"మీరు జోగీందర్‌ని చూసినా గుర్తు పట్టలేరనుకుంటాను. కాని జోగిందర్ మాత్రం మిమ్మల్ని మర్చిపోలేదు. మిమ్మల్ని ఎప్పటికీ క్షమించలేదు, అతనికి మీరు చేసిన అపకారానికి. పంజాబ్ రాతిగుండె జోగిందర్‌ది. మిమ్మల్ని హత్యచేయక మానడు."

ఇంకా తెల్లబోయి చూసారు ఆ నలుగురూ— పట్నాయక్, టీ ఏ వాలా, చందూలాల్‌షా, వుపాధ్యాయ.

"గుడ్‌నైట్ జంటిల్‌మెన్."

వాకింగ్ స్టిక్ ఆసరాతో, పైప్‌లోంచి పొగని ధారాళంగా వదులుతూ కుంటు కుంటూ, నిశ్శబ్దంగా తలుపువైపు నడిచాడా అయిదో వ్యక్తి అతని కుడి కాలు సహజంగాలేదు. చెక్కకాలది. నడుస్తుంటే బూటులేని చెక్క నేలకి తగిలి ఠంగు ఠంగుమంటూ చప్పుడు చేస్తోంది.

ఆ నలుగురూ అనుమానంగా, గాభరాగా ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకున్నారు మార్చి మార్చి. తర్వాత వెళుతున్న ఆ కుంటివాడి వంక చూసారు.

"గుడ్ గాడ్. గుర్తుపట్టలేకపోయాం. వాడే జోగీందర్" అరిచాడు వుపాధ్యాయ కీచుగొంతుతో.

"అవును. వాడే జోగీందర్. అంతేకాదు, నా దగ్గర విషానికి విరుగుడు మందుకూడాలేదు ఇప్పుడు." అన్నాడు డాక్టర్ టీ ఏ వాలా, బాధతో మెలికలు తిరుగుతూ.

బయట వెన్నెల పుచ్చపువ్వులా కురుస్తోంది ఆహ్లాదంగా.

[యువ— 1972]